

2007–2009 FLERÅRSPLAN

INNEHÅLL

Upplandsstiftelsen	2
Stiftelsens unika roll	3
Uppdraget	3
Långsiktig inriktning	3
Faktorer att ta hänsyn till	3
Utveckling av prioriterade frågor	4
Stiftelsen som resurs för medlemmarna	4
Möjligheter till genomförande	4
Ekonomi	4
Verksamheter	
1. Naturområden och anläggningar	4
2. Folkhälsa genom friluftsliv	5
3. Naturvård	5
4. Barn/ungdom	7
5. Information och marknadsföring	8
Bilaga 1	9
Bilaga 2	10

UPPLANDSSTIFTELSEN ägs av Landstinget och kommunerna i Uppsala län. Stiftelsen bildades 1972 för att "underlätta och stimulera allmänhetens friluftsliv" samt "verka för bevarande och skydd av den uppländska naturen".

Stiftelsen driver en mängd projekt, både för att främja naturvården och för att utveckla friluftslivet. Stiftelsen äger och/eller förvaltar närmare 25 naturområden i länet, varav de flesta är naturreservat. En del är fritidsområden med campingplats eller stugby samt badstränder, strövmarker etc. Andra har som huvudsyfte att bevara och vårda arter och naturmiljöer. Stiftelsen ansvarar också för länets vandringsled, Upplandsleden, för tre kanotleder samt för Idrottsplats (IP) Skogen.

Genom vår naturskola stimulerar vi lärare och klasser till mer uteverksamhet. Vi sprider kunskap om länets natur, naturvård och friluftsmöjligheter genom kurser och konferenser, samt genom skrifter, foldrar och vår hemsida.

Postadress Box 26074, 750 26 Uppsala

Besöksadress S:t Johannesgatan 28

Tel 018-611 62 71 **Fax** 018-51 16 98

Hemsida www.upplandsstiftelsen.se

FÖRDJUPAD INFORMATION om Stiftelsens verksamhet finns på vår hemsida och i våra årsredovisningar.

På hemsidan beskrivs vår verksamhet, utflyktsmål i länet, naturvård, friluftsliv och skolverksamhet. Här finns även publikationer som pdf-filer.

Varje årsredovisning har ett övergripande tema (se nedan). Inom ramen för detta beskrivs projekt och naturområden. De senaste redovisningarna finns som pdf-filer på vår hemsida.

År	Tema	Områden och projekt
1996	Stiftelsen 25 år	Härjarö, Gåsholmen samt projekt Ekologisk landskapsplanering vid Vällen
1997	Kusten	Alla naturområden och projekt vid kusten
1998	Mälardalen	Alla naturområden och projekt vid Mälaren samt IP Skogen och skriften Vatten
1999	Dalälven	Alla naturområden och projekt vid Dalälven och arbetet med barn & ungdom/naturskola
2000	Barn, ungdom och natur	All verksamhet inom temat
2001	Naturskogar	Skogsskydd, Kalmarnäs, Kallriga, Bredforsen
2002	Friluftsliv och folkhälsa	All verksamhet inom temat
2003	Vård av kulturlandskapet	Gräsöfonden, Mälardalen och Roslagshagar
2004	Hotade djur och växter	All verksamhet inom temat
2005	Kustvatten	All verksamhet inom temat

STIFTELSENS UNIKA ROLL

Folkhälsa och bevarandet av natur- och kulturlandskapet är betydelsefulla samhällsfrågor, sannolikt mer viktiga nu än någonsin.

Upplandsstiftelsen främjar länsinvånarnas hälsa och välbefinnande genom att stimulera vistelse i naturen. Vi arbetar också aktivt med att bevara länets biologiska mångfald.

Upplandsstiftelsens fristående position ger unika möjligheter att initiera och driva verksamheter i nära samarbete med olika organisationer och partner. Det sker ofta med tillgång till externa medel från olika EU-fonder, Naturvårdsverket, Världsnaturfonden m.fl. Verksamheten får därmed en bred bas och ett stort genomslag i samhället. Egen medfinansiering krävs i regel för att erhålla externa medel.

Stiftelsens insatser kompletterar i hög grad kommunernas verksamheter.

UPPDRAGET

Stadgarna anger att Upplandsstiftelsen ska

- underlätta och stimulera allmänhetens friluftsliv samt
- verka för bevarande och skydd av den uppländska naturen.

LÅNGSIKTIG INRIKTNING

Upplandsstiftelsens långsiktiga inriktning innebär prioriterade satsningar på:

- Offensivt förebyggande folkhälsoarbete genom hemsida, kurser och annan information om friluftsmöjligheter.
- Naturvård, inte minst skydd av de sista naturskogarna och vård och skydd av kust- och odlingslandskapet.
- Barn, ungdom och natur, särskilt naturskolan.

Detta innebär en koncentration av verksamheten till naturvård och vardagsnära friluftsliv/naturkontakt samt på satsningar för barn och ungdom. Omsatt i praktiskt arbete medför detta:

- Den satsning som Stiftelsen tidigare gjort på bl.a. friluftsområden med anläggningar förskjuts mot att stimulera länsinvånarnas intresse för vardaglig vistelse i naturen. Avsikten är att stärka folkhälsoarbetet och, inte minst, att öka insatserna för prioriterade grupper, t.ex. barn och ungdom, funktionshindrade och invandrare. Ett viktigt arbete är att informera om de platser som är tillgängliga och anpassade för att besökas av allmänheten (smultronställen).
- Stiftelsens naturområden ska präglas av god skötsel för att gynna såväl besökare som den biologiska mångfalden.
- Stiftelsens arbete inom skogsskyddet innebär att en stor del av de ökade medel som staten

anslår för skydd av värdefulla naturområden kan komma Uppsala län till del.

- Genom Stiftelsens engagemang utvecklas flera kulturlandskapsprojekt med omfattande finansiering från bl.a. EU.
- Insatserna inom vattenvård stärks ytterligare.
- Naturskolans utveckling stimuleras. Styrelsens mål är att naturskoleverksamhet utvecklas i varje kommun i samverkan mellan berörd kommun och Stiftelsen.

FAKTORER ATT TA HÄNSYN TILL

- Under perioden kommer Heby kommun att ingå i Uppsala län och kommer därför att bli inbjuden som medlem i Upplandsstiftelsen.
- Följande aktuella policydokument berör väsentligen Stiftelsens verksamhet och understryker behovet av gemensamma satsningar på naturvård och friluftsliv: Miljömål för Uppsala län 2003–2010 (Länsstyrelsen 2003:5). Miljökvalitetsmål Levande skogar i Uppsala län (Skogsvårdsstyrelsen Mälardalen 2004). En samlad naturvårdspolitik (Regeringskrivelse 2001/02:173). Mål för folkhälsan (Regeringens proposition 2002/03:35). En ny strategi för skogsskydd kommer att gälla från år 2006.
- En del av skogen på Härjarö har sålts och särskilda satsningar i prioriterade verksamheter genomförs. Naturvårdsverket, som delfinansierat köpet en gång, kräver att intäkten ska användas till naturvård som i vid mening även inkluderar det naturnära friluftslivet.
- Regeringen kommer under perioden att anslå närmare 1,5 miljarder kronor årligen till åtgärder för bevarande av biologisk mångfald, bl.a. skydd och förvaltning av värdefulla naturområden. Upplandsstiftelsen bidrar i hög grad till att resurser kan tillföras länet.
- Staten satsar stora resurser på åtgärdsprogram för hotade arter, program för Natura 2000-områden m.m. som starkt påverkar Stiftelsens naturvårdsarbete.
- Naturvårdsverket har tagit fram ett 30-punktsprogram för bättre förvaltning och nyttjande av naturskyddade områden "Värna – vårda – visa". Programmet blir vägledande för Stiftelsens förvaltning av naturreservat.
- Biologiska museet i Uppsala blir år 2007 en ny informationscentral (naturum) för länets natur, naturskyddade områden och att hitta ut i naturen (smultronställen). Stiftelsen deltar i och utvecklar verksamheten.

UTVECKLING AV PRIORITERADE FRÅGOR

Folkhälsa

Styrelsen vill under perioden ytterligare lyfta fram folkhälsoarbetet. I samverkan med berörda parter ska Stiftelsen verka för att öka tillgängligheten till naturen huvudsakligen inom arbetet med projekt smultronställen.

Naturvård

Stiftelsen fortsätter med satsning på de stora landskapsvårdsprojekten bl.a. Målarprojektet, Roslagshagar och Dalälvsarbetet.

Markförvärven koncentreras t.ex. till små ur- och naturskogsobjekt, rika våtmarker, skärgårdar och blandområden (löv- och hagmarker), dvs. objekt som inte prioriteras i den statliga satsningen på naturskogar. Endast områden där den biologiska mångfalden hotas, och där den inte kan säkerställas på annat sätt, kan marken köpas.

Naturskoleverksamhet

Styrelsen önskar fortsätta diskussionen med kommunerna och Landstinget om huvudman- naskap och ambitioner för naturskolan i länet. Särskilda insatser är angelägna, exempelvis i gymnasieskolorna.

STIFTELSEN SOM RESURS FÖR MEDLEMMARNA

I ökad utsträckning efterfrågas Stiftelsens kompetens av kommunerna och Landstinget. Upplandsstiftelsen kan gå in och biträda eller komplettera i olika sammanhang. Det kan gälla förvaltning av biologiskt och besöksmässigt intressanta områden, projektledning, samarbetsprojekt etc. Stiftelsen är bl.a. involverad i 15 av 18 olika lokala naturvårdsprojekt som stöds med statliga medel. Utveckling av naturskoleverksamhet är ett annat exempel.

MÖJLIGHETER TILL GENOMFÖRANDE

I vilken takt och omfattning som de prioriterade frågorna kan utvecklas beror på flera faktorer:

- Årsavgiftens storlek.
- Omprioriteringar.
- Tillgång till externa medel. Flera stora projekt finansieras med medel från t.ex. EU-fonder, Världsnaturfonden och Naturvårdsverket.
- Kompetens hos Stiftelsens personal. Genom att ha hög kompetens kan Stiftelsen vara pådrivande i att formulera idéer och projekt och söka medel för dessa, liksom i att förbättra befintliga områden och verksamheter.
- Ytterligare ett sätt att arbeta för de prioriterade frågorna är i samverkansprojekt. Där består Stiftelsens insatser ofta i att tillhandahålla expertis och att vara en samordnande och initierande plattform.

EKONOMI

Flerårsplanens ekonomi redovisas i bilaga 1. För åren 2007–2009 baseras intäkterna på en årsavgift av 21 kr/invånare från kommunerna tillsammans samt 21 kr/invånare från. Kalkylen bygger också på att Heby kommun kommer att bli medlem år 2007.

Till de i bilagan redovisade intäkterna och kostnaderna kommer i regel medel för externt finansierade projekt. De tas upp i bilagan i den mån de är beslutade. Fler sådana projekt kan dock bli aktuella under perioden.

Det ska understrykas att dessa projekt inte påverkar Stiftelsens ekonomiska resultat, eftersom intäkter från fonder etc. normalt motsvaras av lika stora kostnader.

VERKSAMHETER

1. NATUROMRÅDEN OCH ANLÄGGNINGAR

De områden som förvärvades under åren fram till 1982 har friluftsliv som dominerande syfte, medan områden som köpts senare har bevarande av naturvärden som främsta motiv. En strävan är att öka naturvårdsambitionerna i friluftsområdena och vice versa, utan att för den skull äventyra områdenas huvudsyften. Stiftelsens områden är en viktig resurs i folkhälsoarbetet.

Områden med anläggningar

Stiftelsen äger sex områden med anläggningar för övernattning och camping. Drygt 90 byggnader med omgivande marker ingår i det långtidsplanerade underhållet. Avtalen för anläggningarna ses över för att ge ökad tydlighet i ansvarsfördelning mellan inblandade parter.

En ram på 1,5 miljoner kronor per år har under de senaste åren avsatts i planen för investeringar. Investeringstakten och fördelningen mellan områdena beslutas av styrelsen i det årliga budgetarbetet.

En löpande översyn sker beträffande anläggningsbestånd och områden i Stiftelsens ägo.

Naturområden

Stiftelsen äger och/eller förvaltar närmare 25 naturområden, varav 16 är naturreservat och ett är kulturresevat. Se karta i bilaga 2. Fler områden tillkommer. Stora krav ställs på god målstyrd skötsel, tillgänglighet för friluftsliv och information. Naturvårdsverket har utarbetat ett 30-punktsprogram "Värna – vårda – visa", som är vägledande. Det pekar särskilt ut:

- lokal delaktighet i skötseln
- skötselplaner med uppföljningsbara bevarandemål
- friluftsliv och naturupplevelse
- ökad satsning på information, naturvägledning och naturum
- bättre skötsel av naturtyper

- ökad uppföljning och utvärdering.
Arbetet med att underlätta för personer med funktionshinder att komma ut i naturen fortsätter. Både fysiska och mentala hinder för naturkontakt ska minskas.

Leder

Stiftelsen ansvarar också för länets vandringsled, Upplandsleden, samt tre kanotleder och Idrottsplats (IP) Skogen (mobil friluftsanläggning). Upplandsleden vidareutvecklas med slingor av olika karaktär och längd, samt kopplas till andra leder. Särskilda insatser påbörjas för att locka ungdomar och andra grupper. Besöksantal och besökarnas typ och önskemål kartläggs i friluftsområden och längs leder.

Karta med Stiftelsens områden och leder, se bilaga 2.

2. FOLKHÄLSA GENOM FRILUFTSLIV

Utöver att äga och upplåta naturområden, anläggningar och utrustning för friluftsliv främjar Upplandsstiftelsen friluftslivet genom att sprida kunskap och påverka attityder. Detta sker genom information, utbildning, marknadsföring och riktade projekt. En kontinuerligt utbyggd och förbättrad hemsida är ett viktigt redskap, liksom foldrar och skrifter. Utveckling av arbetsfältet folkhälsa genom friluftsliv/naturkontakt sker kontinuerligt. Barn och ungdom är en prioriterad grupp.

Projekt

Flertalet projekt sker i nära samarbete med kommunerna och Landstinget, andra organisationer och enskilda entreprenörer. Externa medel nyttjas så långt det är möjligt.

Smultronställen

Projekt smultronställen ska vara i permanent verksamhet år 2007. Det syftar till att på olika sätt stimulera länsinvånarna till ökad vistelse i naturen. Insatser ska göras för att underlätta för besökarna att upptäcka och vistas i både Upplandsstiftelsens egna områden, statliga reservat och kommunala reservat och friluftsområden. Det innebär ett nära samarbete med Länsstyrelsen och kommunerna.

Viktigt är även att stimulera till publika aktiviteter i gemensamma områden, exempelvis genom öppet hus, naturvårdar, guidningar och naturskola. En speciell satsning görs på barn och ungdom genom skolan och genom aktiviteter som riktar sig till familjer i samarbete med naturskoleverksamheten.

Som en del av projekt smultronställen stöds lokala verksamheter som syftar till att lyfta fram besöksmål i naturen, exempelvis på Hållnäs-halvön, i Vendelbygden, på Gräsö och Söderön samt i Enköping. Även ytterligare bygder kommer att bli aktuella.

Stor vikt kommer att läggas på arbete med information och marknadsföring av naturområden och upplevelser t.ex. vid köpcentra där många människor går att nå. Uppdatering av hemsidan, aktivitetskalender och utflyktstips i tidningar planeras. Troligen kommer smultronställen att ha en egen hemsida. Här kommer Biologiska museet i Uppsala att fylla en mycket viktig funktion som ett regionalt informationscentrum.

Projekt Skärgårdsleden

Projekt Skärgårdsleden avser att etablera friluftsleder och naturstig i skärgården. Det sker i samverkan med Ålands och Åbolands skärgårdar, med stöd av EU:s fond Interreg IIIA. Projektet kommer att pågå till utgången av år 2007.

Tillgänglighet till kust samt fiskeguide

Insatser görs för att öka tillgängligheten till länets kuster och kustvatten för båtfolk, kanoister, fiskare, skridskoåkare etc. Det sker bl.a. genom att ställa i ordning sjöisättningsplatser och genom information. En fiskeguide ges ut och revideras vartannat år.

Stöd till nätverk

Nätverket Naturkontakt i vården fortsätter som ett forum för kunskapsutbygge och erfarenhetsutbyte. Naturkontakt på familjecentraler och öppna förskolor utvecklas ytterligare och sprids över länet under perioden inom ett nätverk.

Friluftspris och friluftsbidrag

Ett friluftspris delas ut vart annat år till förtjänta personer eller organisationer. Ekonomiskt stöd kan ges till projekt som främjar friluftslivet.

3. NATURVÅRD

Upplandsstiftelsen främjar naturvården genom att äga och förvalta biologiskt värdefulla markområden samt genom projekt med syfte att värna om växter och djur. Många projekt sker i samverkan med andra organisationer och markägare och med ekonomiskt stöd från bland andra Världsnaturfonden, EU:s fonder och Naturvårdsverket. Några områden förvaltas på uppdrag av bl.a. Stiftelsens medlemmar.

Skydd av värdefulla naturområden

Naturvårdens insatser för att bevara värdefulla skogsområden är inne i en mycket intensiv period med avsevärt vidgade mål som formulerats av riksdag och regering.

Upplandsstiftelsens arbete med skydd av värdefull skogsmark förstärker på ett avgörande sätt länets möjligheter att freda värdefulla skogsområden genom de statliga medlen. Av de 40 områden som skyddats i länet under perioden 1998–2003 har Upplandsstiftelsen verkat för att 27 av dessa blivit skyddade (varav nio som Stiftelsens

egna objekt). I varierande grad har Stiftelsens insatser bestått i inventeringar, avgränsningar, förhandlingar, framtagande av beslut och skötselplaner.

Stiftelsens samverkan med Länsstyrelsen fortsätter under planperioden, delvis med ersättning från staten. Uppsala län har vid en nationell jämförelse en hög ambitionsnivå och en stor tilldelning av de statliga medlen för skogsskydd. Ett ökat deltagande från Stiftelsen kan bli aktuellt under perioden. Stiftelsen bistår även kommunerna i naturskyddsarbete. I flera fall har stiftelsen för kommuners räkning tagit fram underlag för bildande av naturreservat. Detta förfarande kan vara aktuellt för ytterligare objekt under planperioden.

Upplandsstiftelsens egna insatser för att värna värdefull skogsmark avser skogsområden med stor betydelse ur regional- och riksperspektiv. I första hand prioriteras skydd av små ur- och naturskogar, lövträdsrika skogar, våtmarker med sumpskogar och skärgårdsområden. Dessa typer av objekt prioriteras inte som förstahandsobjekt inom det statliga skogsskyddsarbetet.

Naturvårdsprojekt

Ekologisk landskapsplanering

Arbetsformen innebär ett nära samarbete med markägare, föreningar och kommuner med syftet att skydda och vårda värdefulla arter och miljöer inom biologiskt intressanta större områden. Verksamheter bedrivs vid bl.a. Dalälven och Länna/Almunge. De undersökningar och planer som tas fram leder till konkreta åtgärder, såväl i form av anpassad skötsel som reservatsbildning. Markägarna tar frivilligt ett mycket omfattande naturvårdsansvar. Ett antal av de olika delprojekten finansieras genom externa medel.

Under perioden utvecklas ytterligare samarbetet mellan Holmen Skog och Stiftelsen för att skydda och vårda värdefulla naturmiljöer i Almunge och Lännatrakten.

Vård av kulturlandskapet

Stiftelsen har under senare år utvecklat olika samarbetsprojekt med Världsnaturfonden, markägare och andra berörda parter för att driva projekt med syfte att vårda och bevara värdefulla kulturmärken. Erfarenheten visar att Stiftelsen passar mycket väl som projektledare/koordinator. Genom Stiftelsens initiativ har länet beviljats omfattande externa medel till bl.a. Mälarhagar och Roslagshagar.

Upplandsstiftelsen planerar att ta fler initiativ som samordnare av stora projekt. Det är angeläget att Stiftelsen kan utveckla denna nyckelposition och att ökade resurser kan skjutas till för kommande projekt. En sannolik utveckling är att ökade nationella anslag och EU-medel kommer att finnas för vården av kulturlandskapet.

Mälarprojektet

Hittills har ca 1 000 ha värdefulla ängs- och hagmarker restaurerats. För arbetet i mälarlandskapet planeras under perioden:

- Ytterligare restaureringar.
- Att fler intressanta platser ställas i ordning för besökare, vilket ökar tillgängligheten till landskapet.
- Fortsatt samverkan med lantbrukare inom Mälarhagskött ekonomisk förening och liknande projekt.
- Uppföljning av genomförda restaureringar. Medel för åtgärderna kommer som tidigare att sökas från EU-fonder, staten m.fl.

Roslagshagar

Det kustnära kulturlandskapet i de tre kustkommunerna har mycket höga natur- och kulturvärden. Upplandsstiftelsen planerar att öka resurserna för att bevara de rikaste markerna och kommer att tillsammans med Världsnaturfonden m.fl. söka ytterligare medel från EU-fonder.

Arbetet inriktas på restaureringar, uppsättning av stängsel och samverkan med brukare för att effektivisera vården. Upplandsstiftelsen och Världsnaturfonden har beviljats medel för att kartlägga förutsättningarna för utveckling av naturbeteskött från Roslagen.

Gräsöfonden

Gräsöfonden kommer troligen att söka ytterligare EU-medel för att finansiera åtgärder i kulturlandskapet. Flera olika verksamheter planeras, bl.a. sammanhållen information om Gräsöns natur- och kulturlandskap. Gräsöfondens styrelse prioriterar även insamlingen till fonden.

Värdefulla marker vårdas

Upplandsstiftelsen avser att medverka vid restaurering och utveckling av flera våtmarksområden, inklusive anordningar för friluftslivet:

- Ängsmarker vid Vendelsjön
- Fyris Östra Källor vid Dannemorasjön
- Ängar vid sjön Kärven
- Ledskär

Upplands flora

Det omfattande projektet Upplands flora kommer under planperioden att avrapporteras. Stiftelsen avser att stödja detta.

Åtgärdsprogram och övervakning

Omfattande statliga medel kommer under perioden att satsas på åtgärdsprogram för hotade växter och djur samt på utvecklad vård och uppföljning inom Natura 2000-områden. För utförandet av det omfattande arbetet är Stiftelsen en given part med rik erfarenhet och kunskap om länets naturtillstånd.

Vattenvårdsprojekt

Sjöar och vattendrag

Under perioden inleds troligen arbetet med biotopskydd för vattenanknutna biotoper. Ett nytt skyddsinstrument kommer sannolikt att antas av regeringen och Stiftelsen får där en betydelsefull roll i länet. Stiftelsens roll är även viktig i Naturvårdsverkets satsning på åtgärdsprogram för hotade arter.

Arbetet med att förbättra förutsättningarna för länets landskapsfisk, aspen, fortsätter under perioden. Flodkraftans förekomst i länet kartläggs och där så behövs kommer biotopvårdsåtgärder att genomföras för att rädda hotade bestånd. Andra hotade arter, exempelvis kransalger i sjöar, inventeras. Skötsel- och skyddsåtgärder föreslås/genomförs.

Kustvatten

Genom Stiftelsens engagemang har flera projekt med omfattande EU-finansiering genomförts eller startat.

Det föreslagna biotopskyddet i vattenmiljöer avser bl.a. avsnörande havsvikar och grunda havsvikar, två naturtyper som Stiftelsen kartlagt. Under perioden fortsätter det operativa arbetet med att identifiera och freda dessa områden, bland annat inom ramen för det nationella Natura 2000-arbetet. I ett samarbetsprojekt med Länsstyrelsen fortsätter arbetet med att bygga upp en GIS-baserad databas över länets grundområden. Databasen kan tjäna som underlag för skydd av värdefulla områden samt som hjälp vid kommunernas ärendehandläggning. Redan nu etablerade samarbeten med Sveriges alla kustlän län kommer troligen att utvecklas ytterligare under perioden.

Hotade kustfåglar

Upplandsstiftelsen fortsätter arbetet med att genom jakt skydda särskilt värdefulla fågelområden från mink. Arbetet kommer att utvecklas vidare med bl.a. medel från staten.

Ökad samverkan med kommunerna

Under perioden genomförs projekt inom den statliga satsningen på lokal naturvård.

Stiftelsen samverkar med länets samtliga kommuner och biträder dem med kunskap och medfinansiering. Flera fina samarbetsprojekt pågår och ytterligare planeras att tillkomma. Projekt som pågår eller planeras är:

- Roslagens kulturmarker: samverkan mellan Östhammars kommun, Stiftelsen, Världsnaturfonden.
- Dyarna och Uvberget samt naturskola. Samarbete med Enköpings kommun och Naturskyddsföreningen.

- Utvecklingen av Kalmarnäsreservatet och naturskolan samt Granåsen. Samarbete med Håbo kommun och föreningar.
- Samverkan med Älvkarleby kommun på temat naturvård, naturskola och friluftsliv.
- Samverkan med Uppsala kommun i bl.a. Biologiska museet, Länstrakten, Wik och åtgärder för fisken asp.
- Samverkan med Tierps kommun vid utformning av naturstig, Ledskär och Vendelsjön.
- Naturstig vid Valloxen samt restaurering av Trunsta träsk. Samverkan med Knivsta kommun.

Naturvårdspris och naturvårdsbidrag

Ett naturvårdspris delas ut vart annat år. Ekonomiskt stöd ges till projekt som främjar praktiskt naturvårdsarbete. Under perioden kan Stiftelsen komma att överväga om en del av medlen kan användas för att stimulera barn och ungdom, bl.a. skolklasser, så att de ska kunna komma ut i naturen.

4. BARN OCH UNGDOM

Stiftelsen har barn och ungdom som särskilt utpekad målgrupp. Genom att stimulera denna grupp till ökat intresse för friluftsliv och naturvård uppnås särskilt stor effekt av gjorda insatser. Barn och ungdomar kan nås i två situationer: i grupp (skola, förskola etc.) och i vardagliga familjesituationer.

Naturskolan

Upplandsstiftelsens naturskoleverksamhet arbetar genom att

- fungera som ett utomhuspedagogiskt centrum i länet.
- sprida utomhuspedagogikens idéer och aktuell forskning till skolor och förskolor i länet
- inspirera till mer naturskoleaktivitet.

Detta sker framförallt genom kurser och träffar med länets lärare. Målet är att uteverksamhet ska vara en del av skolans ordinarie verksamhet.

Stiftelsen arbetar i nära samverkan med övriga naturskolor i länet och verkar för att få till stånd ordinarie naturskoleverksamhet i alla kommunerna. Naturskolebussen fortsätter att användas i hela länet och har verksamhet både för barn och vuxna.

Aktuella nationella utvärderingar visar att svenska grundskoleelever fortsätter att uppvisa sämre resultat i matematik, fysik, kemi och svenska. Även den "biologiska analfabetismen" diskuteras. Allt fler larmrapporter om överviktiga barn och barn med dålig kondition dyker också upp.

Inom dessa två områden har naturskola och utomhuspedagogik mycket att tillföra. Upplandsstiftelsen vill gå vidare genom att skapa

fler övningar som ökar elevernas förståelse för de naturorienterande ämnena, matematik och svenska. Det blir ett sätt att bredda naturskoleverksamheten och få ut fler lärare och elever så att rörelse, samarbete, natur och friluftsliv blir en naturlig del av skolan.

Naturområden för barn

Under planperioden avser Upplandsstiftelsen att planera och utveckla naturområden för barn, barnfamiljer och lägerskolor samt att informera om dessa möjligheter. Vidare försöker Stiftelsen genom konferenser och olika projekt påverka andra aktörer till större insatser för att ge barn och ungdomar ökad naturkontakt. (Se även avsnitt 2.)

I Stiftelsens arbete ingår en ökad samverkan mellan naturskolan och Stiftelsens övriga verksamheter för att få ut barnfamiljer och ungdomar i naturen. Det gäller t.ex. att

- anpassa Stiftelsens egna och andra naturområden bättre för barn och barnfamiljer
- ordna aktivitetsdagar för familjer på olika platser
- utveckla hemsidan för barn och ungdom
- satsa på vardagsnära friluftsliv.

5. INFORMATION OCH MARKNADSFÖRING

Stiftelsens informationsarbete ska:

- *öka intresset för naturvård och friluftsliv*
- *ge praktisk information om friluftsvksamheter, smultronställena och naturområden*
- *göra Stiftelsen känd som en kraftfull och kompetent regional organisation för naturvård och friluftsliv.*

Hemsidan (www.upplandsstiftelsen.se) kommer att utvecklas och uppdateras kontinuerligt under perioden.

Exempel på andra insatser är:

- produktion av foldrar och skrifter samt spridning av dessa, särskilt till utvalda målgrupper
- muntlig information till företag, organisationer och grupper
- kurser, konferenser, seminarier
- information inom ramen för projekt
- medverkan i utställningar
- information vid naturområden i form av främst skyltar, foldrar och naturstigar
- aktivt stöd till den regionala informationscentralen (naturum) i Biologiska museet i Uppsala.

FLERÅRSPLAN 2007-2009 (kk)

2006-05-24

Bilaga 1

Ansvar	Intäkter	Budget	Budget	Flerårsplan			Not
		2005	2006	2007	2008	2009	
	Uppräkning av årsavgift		0 %	0 %	0 %	0 %	
	Årsavgifter	12 568	12 708	13 370	13 454	13 583	1)
201	Kansli, bidrag från projekt	90	100	100	110	120	
31	Arrenden från anläggningar	550	565	565	650	650	
32	Naturområden: arrenden, mm	229	310	350	350	350	
	<i>Extern finansiering</i>	2 793	4 924				
	<i>Projektmedel från föreg. år</i>	1 943	2 180	0	0	0	
	<i>Uttag ur ändamålsbest medel</i>		1 060	150			
	Summa intäkter	18 173	21 847	14 535	14 564	14 703	
	<i>Summa utan extern finans</i>	13 437	14 743	14 535	14 564	14 703	

Kostnader

	Personal kansli (ej projekt)	5 523	5 031	5 232	5 442	5 659	
201	Kansli & gemensamt	1 432	1 475	1 475	1 519	1 565	
202	Förtroendevalda	428	500	500	515	530	
30-31	Anläggningar drift	391	316	247	254	262	
31	Fastighetsunderhåll (LPU)	706	677	700	721	743	
32	Naturområden skötsel	790	1 302	1 162	1 297	1 336	
	<i>Externt finansierat</i>	321	882				
34	Leder	250	250	250	258	266	
	<i>Externt finansierat</i>	60	60				
4	Barn & ungdom, naturskola	355	505	427	382	393	2)
	<i>Externt finansierat</i>		1 176				
5	Friluftsliv med Smultronställen	128	793	275	283	292	
	<i>Externt finansierat</i>	552	298				
60-62	Naturvård egna projekt	1 182	1 411	1 411	1 626	1 675	
	<i>Externt finansierat</i>	3 788	4 688				
63	Naturvård, markköp	1 099	663	960	806	806	
	Summa kostnader	17 005	20 027	12 639	13 103	13 527	
	<i>Summa utan extern finans</i>	12 284	14 099	12 639	13 103	13 527	
	Resultat I	1 168	1 820	1 896	1 461	1 176	
	Räntekostnad, netto	-100	-40	20	40	50	
	Resultat II	1 268	1 860	1 876	1 421	1 126	
	Avskrivningar	1 994	1 860	1 860	1 900	1 950	
	Resultat III	-726	0	16	-479	-824	

Ändamålsbest medel per 05-12-31:

"Naturvårdsfonden" 1 104

"Invest o projekt naturvård/friluftsliv" 5 321

Eget kapital per 05-12-31 15 130

Summa R III åren 2006-2009

-1 287

Externa intäkter från EU-fonder, WWF, uppdrag mm har de tre senaste åren uppgått till i snitt ca 3000 kkr/år. Ovan upptas endast de externa intäkter, och motsvarande kostnader, som är kända i dagsläget.

Noter

0 Generellt: löner räknas upp medmed 4 %, övriga kostnader med 0% år 2007 och 3 % år 2008-2009.

1) Beräknat efter oförändrat 21+21 kr/invånare och Heby kommun som medlem (318 340 invånare år 2007.). Antagen befolkningsökning: 2 000 personer/år.

2) Bidrag till naturskola år 2007:100 kkr till Älvkarleby, 150 kkr till Enabygden och 17 kkr till Håbo.

Bilaga 2

